

‘ಟೂ ಇನ್ ಒನ್’ ಕಿಟಕಿ

900 ದಿನ ಕಾಲದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಮರಗೆಲಸದವರು (ಬಡಗಿಗಳು) ಅದೇನಲ್ಲ ಚಮತ್ಕಾರ, ಕುಶಲತೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಿಟಕಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಿಟಕಿ ಮೂಲಕ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು ಬರುವಂತೆ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಸಮಯ ಅದೇ ಕಿಟಕಿ ಕೊಂಚ ಸರಿಸಿದಾಗ ಪೂರ್ತಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಿಟಕಿಗಳು ‘ಟೂ ಇನ್ ಒನ್’ ಮಾದರಿಯವು ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ಕಿಟಕಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಾಗಿಲಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಒಳಗಿನಿಂದ ಕಿಟಕಿಯ ಒಳಕಂಬವನ್ನು ಕೊಂಚ ಸರಿಸಿದರೆ ಅದೇ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಹಾಗೇ ಪುನಃ ಸರಿಸಿದಾಗ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗೋಟಗಾರು ಎಂಬಲ್ಲಿ, ಉಪ್ಪಡಿಕೆ ಗಣಪತಿಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಕಿಟಕಿಗಳೂ ಇದೇ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಅಂದಿನ ಮರಗೆಲಸ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಂತಿವೆ.

■ ಜಿ.ಎಂ.ಬೊಮ್ಮಳ್ಳಿ.ತಿರಸಿ

ಹುಲಿಬೇಟೆ ವೀರಗಲ್ಲು

ಜಿಲ್ಲಾಕೇಂದ್ರ ಕಲಬುರಗಿ ನಗರದ ಸಮೀಪ ಬೋಳೆವಾಡ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಹುಲಿಬೇಟೆ ವೀರಗಲ್ಲು ಇದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ 1012ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಳುಕ್ಯರ ಕಾಲದ ಭೋಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಗೋಡೆಗೆ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಹುಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ ಮಡಿದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ವೀರಮರಣ ಸ್ಮಾರಕವಿದು. ಇದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿಂಚನಸೂರ, ಹುಳಗೇರಿ ಹೀಗೆ ಕೆಲವೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯ ಹುಲಿಬೇಟೆ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳಿವೆ.

■ ವಿಜಯೇಂದ್ರ ಕುಲಕರ್ಣಿ. ಕಲಬುರಗಿ

ಸಂಚಾರಿ ನಾಪಿತರ ಕೊನೇ ಕೊಂಡಿ

900 ದೆಲ್ಲ ನಾಪಿತ ಅಥವಾ ಕ್ಷೌರಿಕ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಭಾನುವಾರ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದು ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿಯಿತ್ತು. ಊರಿನವರೆಲ್ಲ ಅಂದು ಸವಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಲೆಗೂದಲು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು, ಗಡ್ಡ, ಮೀಸೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಸಂಚಾರಿ ಕ್ಷೌರಿಕ ತನ್ನ ಹಡಪ (ಸಲಕರಣೆ)ಗಳಿರುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮುಂಜಾನೆಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಜಗುಲಿಯ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದ. ಆತನಿಗೆ ಬಿಸಿ ನೀರು ಒದಗಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪೈಪೋಟಿ. ಮನೆಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಚಹಾ ಕುಡಿದು ಕೂತನೆಂದರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೂ ಕಾಯಕ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ವೃದ್ಧರವರೆಗೂ ಕೂದಲು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪುಟ್ಟ ಬಾಲಕಿಯರ ಕೇಶ ವಿನಾಸ ಮಾಡಿ (ಅಂದು ಹಿಂದಿ ನಟ ಸಾಧನಾ ಅವರ ಕೇಶ ವಿನಾಸ ಜನಪ್ರಿಯ) ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಟನೆಂದರೆ ಮುಂದಿನ ಭಾನುವಾರ ಸಮೀಪದ ಇನ್ನೊಂದೂರು. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹಣ ಸಂದಾಯ. ಜೊತೆಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಫಸಲನ್ನು ಉದಾರವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ನಾಪಿತ ಮಂಜುನಾಥ ಗಣಪತಿ ಕೊಡಿಯ ಶಿರಸಿ ಬಳಿಯ ಪುಟ್ಟ ಊರು ಹನುಮಂತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದೆಯಿಂದ ಬಂದ ಈ ಕಾಯಕ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

■ ಶ್ರೀಧರ ಹೆಗಡೆ ತುಂಬೇಮನೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

